Plan van Aanpak Logistiek

Versie: definitief

31 juli 2018

1. Aanleiding

In het Beter Benutten Vervolg programma heeft (schone) logistiek een plek gekregen. Een belangrijke rol daarin was weggelegd voor de logistiek makelaar. De logistiek makelaar ondersteunt verladers en goederenvervoerders met het schoner en slimmer maken van logistieke verplaatsingen. De makelaars prikkelen bedrijven om hun processen efficiënter en duurzamer te organiseren en kijken daarnaast welke winst er te behalen is door verplaatsingen over de weg te verschuiven naar water of spoor. De logistiek makelaar legt verbindingen met veel activiteiten en in veel thema's (zie verderop). Een voorbeeld is de pilot met fietskoeriers voor de Last Mile van goederen. Naar aanleiding hiervan hebben Wehkamp en DHL doen besluiten in 12 steden een fietskoerier in te gaan zetten voor deze Last Mile. De regio gaat graag verder met een aanpak op slimme en schone logistiek, met een centrale rol daarin voor de logistiek makelaars.

2. Maatregel, doelen en beoogde effecten

De basis van de aanpak wordt gevormd door de Logistiek Makelaars. Zij zijn de spil in het werkveld en aanjager van tal van activiteiten op logistiek gebied. De makelaar verbindt daarin maatschappelijke doelen met bedrijfseconomische belangen. De makelaars regisseren, ondersteunen, begeleiden, adviseren, doen berekeningen, verwijzen door, maken processchema's etc. Dat doen ze bij organisaties, themagericht, op bedrijventerreinen en in relatie tot stadsdistributie. Schematisch ziet dit eruit als afgebeeld in onderstaand schema.

De Basis

De Logistiek Makelaar werkt vanuit een drieledige invalshoek. Hij/zij ondersteunt individuele organisaties, zet in op thema's waar veel logistieke winst te behalen is en organiseert waar kansrijk een gebiedsgerichte aanpak (bijvoorbeeld op bedrijventerreinen) voor slimmere en efficiëntere afwikkeling van logistieke processen. Het doel van de logistiek makelaars is steeds te komen tot veranderplannen. De makelaars blijven daarnaast de schakel tussen overheid en het bedrijfsleven en zijn gesprekspartner voor overheden als het gaat om (nieuw) beleid ten aanzien van stadsdistributie. Zij maken daarbij gebruik van het uitgebreide netwerk dat inmiddels is opgebouwd. Voor de regio Zwolle wordt ingezet op 1 fte Logistiek Makelaar.

Verdieping
Juist omdat de logistiek makelaars bij tal van activiteiten betrokken zijn, kunnen zij een aanjaagfunctie vervullen naar nieuwe activiteiten en pilots. Een voorbeeld van een pilot (veranderplan) is de in het voorjaar van 2018 gestarte pilot 'Logistiek Dashboard' met als doel het genereren van inzicht in de logistieke verplaatsingen door de regio en gebaseerd op het 'Open Trip' Model. Binnen deze pilot test een werkgever in samenwerking met de gemeente Zwolle het logistiek dashboard en vindt er analyse plaats of er andere/betere routes voor het goederenvervoer beschikbaar zijn. Ook zal het dashboard gebruikt worden om onnodige stilstand van vrachtwagens te verminderen (vermindering lucht- en geluidemissie). Zo wordt een duidelijke link gelegd met de corebusiness van het bedrijf en kan een mooie win-win ontstaan. In lijn met het karakter van een pilot wordt na afloop het logistiek dashboard opengesteld voor andere organisaties. De logistiek makelaars spelen daarin een belangrijke rol. Andere activiteiten waaraan wordt gedacht voor de 2e helft van 2018 en 2019 betreft onder meer de verkenning en het mogelijk realiseren van een logistiek overslagpunt (Hub) mét lokale ondernemers voor de Last Mile in de binnenstad van Zwolle, in combinatie met vernieuwing van beleid. Dit betekent ook aandacht voor onderwerpen als (het aanpassen van) de verordening voor schone stadsdistributie, het intensiveren van milieuzones; het verruimen van venstertijden voor elektrische voertuigen, etc. De kennis van logistiek makelaar wordt hier nadrukkelijk bij betrokken. Tevens is het een invulling van Zwolle voor haar deelname aan de Green Deal zes, waarbij het in de uitwerking nadrukkelijk ook zal kijken naar en leren van andere gemeenten die deelnemen aan deze Green Deal.

Doelen en effecten
Met de aanpak realiseren we 20 spitsmijdingen en een kleine 900 ton aan CO2-reductie. In relatie tot de huidige -nog lopende- aanpak komen we binnenkort met een tussentijdse evaluatie. Aan het eind van de programmaperiode volgt een update van de evaluatie.

3. Inhoudelijke raakvlakken

Zoals beschreven is de Logistiek Makelaar de spil in de aanpak en betrokken bij tal van activiteiten. Daarnaast heeft de logistiek makelaar raakvlak met de werkgeversaanpak. De mobiliteitsmakelaars en logistiek makelaars opereren binnen hun eigen werkveld, maar hierbij is wel overlap mogelijk in te benaderen bedrijven en het delen van belangen. Daarom is een samenwerking tussen beide makelaars noodzakelijk en signaleren/creëren ze ook mogelijkheden en kansen voor elkaar. Ook is er raakvlaak met het ontsluiten van de iVRI's (bijv. prioritering voor goederenvervoerders op bepaalde routes). Er liggen zo ook kansen om de doorstroming te verbeteren op wegen die zijn voorzien van een i-Vri (Talking Traffic). Relevant is verder dat er een sterke verbinding wordt gelegd met de Strategisch Logistieke Alliantie en haar meerjarenprogramma. De Strategisch Logistieke Alliantie (SLA) organiseert een netwerk binnen de logistieke sector in Overijssel. Dit netwerk onderzoekt mogelijkheden, deelt kennis, ervaringen en draagt bij aan initiatieven. De alliantie bestaat uit bedrijfsleven, overheden, onderwijs- en kennisinstellingen en belangenorganisaties en onderzoekt kansen en mogelijkheden op de terreinen Ruimte en bereikbaarheid, Onderwijs en arbeidsmarkt, Vernieuwing en innovatie en Profilering en Acquisitie.

4. Aanpak

Zoals aangegeven is logistiek geen nieuw onderwerp, maar zal het binnen de nieuwe aanpak Slimme & Duurzame mobiliteit wel een prominentere rol gaan spelen in relatie tot de CO2-opgave.

Versterken en intensiveren

De aanpak via de logistiek makelaars wordt licht geïntensiveerd in capaciteit en bestaat uit drie elementen:

- Themagericht: de logistieke makelaars organiseren regionale bijeenkomsten rondom een bepaald logistiek thema en mobiliseren de ondernemers die belangstelling tonen om in onderlinge samenwerking logistieke 'veranderprojecten' op te zetten.
- Bedrijventerreingericht: de logistieke makelaars benaderen ondernemers op een bepaald bedrijventerrein en zetten in samenwerking met deze ondernemers veranderprojecten opgezet die uitgaan van de specifieke bereikbaarheidskenmerken van het betreffende bedrijventerrein.
- Individueel gericht: de logistieke makelaars benaderen bedrijven waarvan veel vrachtwagens en/of bestelwagens zijn waargenomen op de knelpuntcorridors in de BB-regio's om in onderlinge samenwerking veranderprojecten op te zetten.

De activiteiten van de logistieke makelaars zijn geconcentreerd op een aantal kansrijke logistieke thema's:

- Zorglogistiek: verbeteren en verduurzamen van de goederenstromen en maaltijdlogistiek;
- Stadslogistiek: gerichte pilots, themabijeenkomsten etc.;
- Bestelwagenlogistiek: met een accent op installatiebedrijven en servicemonteurs
- Afvallogistiek: gericht op stimuleren van meer afval via de binnenvaart;
- Bouwlogistiek: slimmer bundelen van materialen.

Creëren

- Door te intensiveren kunnen makelaars bij nog meer activiteiten en veranderplannen betrokken worden en aanjager zijn voor slimme logistieke toepassingen die organisaties helpen (individueel en collectief) en bijdragen aan CO2-reductie. De makelaars jagen activiteiten aan en kunnen tot zekere hoogte ook bij de uitvoering betrokken zijn. Voor de veranderplannen wordt een apart projectbudget opgenomen. Na uitvoering van de plannen vindt evaluatie plaats en waar relevant worden aanpakken verder verspreid via de Logistiek Makelaars.
- Daarnaast gaat Zwolle aan de slag met haar stadsdistributie. Het gaat daarin om een aanpak waarin beleid (venstertijden, (schaarse) vergunningen, etc.) dat meer sturend is en de bottom-up ontwikkeling van initiatieven vanuit de markt worden gecombineerd. Door beide op elkaar af te stemmen -onder meer door te leren van voorbeelden elders (Via deelname aan Green Deal zes) kan optimaal worden ingespeeld op schone logistiek en bevoorrading.

5. Planning

In de planning hieronder ligt het accent op de tweede helft van 2018. Wel wordt de doorkijk naar 2019 gemaakt omdat we graag de verbinding willen leggen met de nieuwe aanpak. Schone logistiek zal daarin ook een prominente rol krijgen, eigenlijk gedurende de gehele periode tot en met 2021.

Planning en uitvoering								
	2018				**2019**			
	Q1	**Q2**	**Q3**	**Q4**	**Q1**	**Q2**	**Q3**	**Q4**
1. Logistiek Makelaars								
Logistiek Makerlaars								
Activiteiten en Pilots (zoals een hub)								
(tussentijdse) evaluatie								
2. Stadsdistributie Zwolle (inclusief Beleid)								
Voorbereiden								
Opstellen plan van aanpak en fasering								
Start met uitvoering								

6. Organisatie

In de transitie naar de nieuwe aanpak houden we de organisatie zoals deze nu is. Verantwoording wordt vooralsnog afgelegd aan het Ambtelijk Kernteam (AKT). Op dit moment wordt er overleg gevoerd met de provincie over een passende organisatiestructuur vanaf 2019. Daarbij wordt zeker ook gekeken naar de afstemming met Twente om e.e.a. zo uniform mogelijk aan te gaan sturen. De regio wordt groter (regio Zwolle, West Overijssel). Dit zal betekenen dat de (formele) aansturing in 2019 waarschijnlijk anders zal zijn. Van het ministerie van I&W wordt verwacht dat zij integraal reflecteren op de voortgang van de aanpak, kennis en ideeën inbrengen rondom de nieuwe thema's (bijvoorbeeld in relatie tot het klimaatakkoord), ondersteuning bieden waar nodig of gewenst en meedenken en suggesties leveren voor de nieuw vorm te geven organisatiestructuur.

7. Kosten en financiering

In onderstaand overzicht worden de begrote kosten van de maatregel gepresenteerd

Maatregel	**Budget in K€ ex BTW**
Logistiek Makelaars	75.000
Pilots, experimenten en bijeenkomsten	18.500
Piot stadsdistributie Zwolle	140.000
Totaal	**233.500**

Toelichting bij de tabellen:

- Het gaat hier om de kosten en financiering 2018. De aanpak logistiek zal zeker ook onderdeel zijn van de nieuwe aanpak slimme en duurzame mobiliteit. Besluitvorming over een eventuele rijksbijdrage voor 2019-2021 vindt later in het jaar plaats.
- In de berekening van de kosten voor de verschillende onderdelen is gestart vanaf Q3, omdat de maatregelen in Q1 en Q2 nog gefinancierd worden vanuit de overloop van bestaande BBV-programma.
- Ontvanger van de Rijksbijdrage is de Provincie Overijssel. De Provincie stelt de bijdrage beschikbaar aan de regio.

8. Risico's en beheersing van risico's

Nr.		**Belangrijkste risico's**	**Kans van optreden**	**Mogelijke gevolgen**			**Beheers-maatregel**
				Effect	Tijd	Geld in K€	
1	Logistiek makelaars	Onvoldoende interesse werkgevers	Klein	Minder CO2-reductie	Geïnveste erde uren	nvt	Benutten netwerken mobiliteits-/duur zaamheidsmakelaar
2	Verdiepings-pilots	komen niet of langzamer dan verwacht van de grond	Middel	Minder 'uitstraling' en resultaat	Geïnveste erde uren		Makelaars mede aansturen op realiseren pilots
3	Stadsdistributie Zwolle	Beleidstraject duurt langer	Reëel	Minder winst op last mile	Vertraging	Niet.	Benutten ervaringen andere gemeenten in Green Deal zes